

ჩუენ უღირსთა და მფარველ და მეოხ გვეყავ აქაცა და მერგესა მას საუკუნოსაცა.

ვინცა ესე ჩუენგან შეწირულობა მოუშალოს თქვენს წმიდას მონასტერსა: დიდმან ანუ მცირემან, ეპისკოპოზმან ანუ წინამღვარმან, ანუ სხვამან ვინმე სამღვდელმან კრებულთაგანმან, დიდმან ანუ მცირემან, მთავარმან ანუ გლეხმან, და ყოველმან ადამის მონათესავემან, რისხავსმცა დაუსაბამო ღმერთი მამა ძე და სული წმიდა, ყოველნი მისნი წმიდანი ჭორციელნი და უჭორციონი. და შენ უმეტესად სანატრელო ნათლისმცემელო ქრისტესო, იძიე შური უღბინებელი და მოფხვარ და მოსპოლვით მოაოჯრე სამკვდრებელი მისი. რომელიცა მკადრე იქმნეს შლად ამისდა.

ხოლო დამაძტიცებელნი და თანა შემწენი ამისნი აკურთხენ და მშვიდობითა ზეგარდამოთა აღავსენ.

დაიწერა სიგელი ესე ქორონიკონსა ტპთ.

ამა ჩუენგან შეწირულსა და დადებულს მამულს გარეთ რაც ან სახლთუხუცესის შვილს ყმებსა ან სუფრაჯის ყმასა და ან დურამიშხანის ყმას ბეგას შვილს ეჭირა, იმათაც მოკითხული ქნეს და თქვენის წმიდის მონასტრის კრებულს დაანებეს.

ხელრთვა: სამე ბელი ნიკოლოზ

183. [პიროგის წიგნი ნიკოლოზ ალავერდელისა პართენ ხარჭაუნელისადმი]

[1701 წ.(?)]

ქ. ესე წიგნი მოგართვით ჩვენ ჩოლაცაშვილმან ამბა ალავერდელმან ნიკოლოზ თქვენ, ხარჭაუნელ მთავარეპისკოპოზს მოძღვართ-მოძღვარს ბატონს პართენს.

ასე, რომე: ჩუენმა კელმწიფემან მეფე ერეკლემ თავის მამა-პაპათ ნაშრომი მურასა ოქროთ მოჭედილი, თვალთ და მარგალიტით შამკობილი ხატები წმიდას გიორგის ალავერდის კელმწიფეთ საფლავზედ დაასვენა და ჩუენ მოგვაბარა.

ყამთა ვითარებისაგან ხახულის ღმრთისმშობლის ტაძარი უშენოდ იყო, შიშის გულისათვის ხახულისა ღმრთისმშობელი თავის ტაძარში ვერ დასვენეს და წმიდას გიორგის ალავერდს დასვენეს და ჩვენ მოგვაბარეს.

როდეს ღმერთმან და თვით ხახულის ღმრთისმშობელმა მეფეს ერეკლეს და მის შვილებს კახეთს მათი პატრონობა აღირსოს და იქ[?]ს ხახულისა ღმრთისმშობელს დასასვენებლად იქ აღარ ეშინოდეს, ვერც საყდროთნ დაუჭირონ.

არიან ამისნი მოწამენი: მგალობლის შვილი მღვდელ-მონაზონი იოსებ და სუსანი შვილი სუსან და სულ ერთობ საყდრის ყმანი.

ბეჭედი: ნიკოლოზ.

184. [განჩინება საეკლესიო კრებისა სამონასტრო წინისა და რიგის თაობაზე]

[1702 წ.]

ქ. სახელითა სახეირისა, არსება დაუბადებელისა ღმრთისა მამისა, ძისა და სულისა წმიდისათა, შეწვენითა და მადლითა ყოვლად უბიწოსა უმეტესად კურთხეულისა, უხრწნელისა ქალწულისა მარია-მისათა, შეწვენითა და ძალითა ცხოველს მყოფელისა ჯვარისათა, ძალითა და მადლისათა წმიდათა ზეცისა ძალთა ანგელოზთა და მთავარ ანგელოზთა, მადლითა და შეწვენითა წმინდათა უდაბნოს მამულებელთა მამათა, მადლითა და შეწვენითა სვეტის ცხოვლისა კართისა საუფლოსა მირონისა წმინდისათა, მადლითა და თანამღვთობითა წმინდისა გიორგი ალავერდისათა და შეწვენითა მეთა-მეტისა მოციქულისა ნინოსითა, მადლითა მამა დავით გარეჯელი-სათა და წმინდისა დოდოსითა;

ჩვენ, მეუფისა მიერ სამოციქულოსა კათოლიკე ეკლესიასა ზედან დადგინებულმან პატრონმან კათალიკოზმან ევდემოზ, ამბა ალავერდელმან პატრონმან ნიკოლოზ, მთავარეფისკოპოზმან ქრისტეფორემ, ნიწმინდელმან იოსებ, სულა ქართველთა და კახთეფისკოპოზთა, წინამძღვართა, მღვდელთა და სამღვდელთ დასთა ესე წიგნი, პირი და ფიცი დავსდევით და შეკრვა განხსნის ბძანება, ვითარცა ბძანებს პირი ღმრთისა: «რომელი განხსნათ, ხსნილ იყოს და რომელი შეკრათ, კრულ იყოს»*.

* აღირსა.

* მათე, 18, 8

ჩვენ ამა კრებისა ბძანებითა ესე წიგნი, პირი და ბძანება დავადევით, ასე რომე:

1.* რომელიც ბერი დავით-გარეჯას, თუ ნათლისმცემელს, თუ დოდოს, თუ ბერთუბანს მივიდეს მეტანიად და დასადგომად და აღთქმა ყოს მუნ მონასტერსა შინა სამყოფად, და მერმე კუალად უკუნ-იქცეს და დაუტეოს თვისი მეტანია მონასტერი და სხვად მონასტრად მივიდეს, ჩვენად უშენდობოდ და ერის გამოუტრეველად, დაუპატივებლად, თავის ნებით და წადილით და გულისწყრომით, ამპარტავნობით, დაუთმინობით გამოვარდეს, ან სიტყუით ვისითმე მოლორდეს და წავიდეს, წყეულ იყოს და შეჩვენებულ ღმრთისა და ყოველთ მისთა წმინდათაგან, შვიდის კრებისაგან და ოთხის პატრიარქისაგან, სვეტის ცხოველისაგან და წმინდის გიორგისა, წმინდის ნინოსა და ამ წმინდის მამა დავითისა და დოდოსაგან.

2. რომელიც შევიდეს, მეტანია ქნას დასადგომად, მამასა და კრებულს პირი და აღთქმა დაუდვას და აღარ აღასრულოს ეს თავისი აღნათქვამი¹, წყეული იყოს და შეჩვენებული.

3. კვალად, რომელმანც ერთმანერთის შურობით და ქიშპობით ერთის მონასტრიდამ მეორეში სადგომად ბერი მიიყუანოს ან თვითან მივიდეს მამასა და კრებულისაგან უშენდობოდ, ისიმც წყეული და შეჩვენებული იყოს.

4. თუ მეფეთაგან, კათალიკოზთაგან, ეფისკოპოზთა და დარბაზის ერთაგან გამორჩევით გამოვიდეს ეფისკოპოზად ანუ წინამძღუროდ ანუ რომელსამე წესსა ზედა მდგომლად, ამას შენდობა და მადლი ქონდეს.

5. რომელმაც თავადმა, გინა ეფისკოპოზმან ანუ დიდმან ანუ მცირემან იქილამ მამისა კრებისა შეუნდობარი და გამოვარდნილი და ამ წყევას ქვეშ დანარჩუნებული ბერი მიუშვას და შეიწყნაროს, ისიც იმისი მონაწილე და თანაზიარი იყოს.

ეს ასე გავარიგეთ და დავამტკიცეთ.

6. ვინც ამას ურჩ ექმნას, წყევასა და შეჩვენებუსა ქვეშ იყოს და დათან და აბირონთანა და იუდას მონაწილე და მოზიარემც იქმნების, წყეულ იყოს სულითა და კორციითა აქა და მერმესა მას დიდსა დღესა, ამინ. ამინ. ამინ.

ამისი მოწამე და დამამტკიცებელი: ბოდბელი ზაქარია, თბილელი დომენტი, მანგლელი იოსებ, სამეგრელი ნიკოლოზ, მროველი, ჭერემელი, წილკნელი,

¹ აღნათქვამი.

* ხელნაწერში ტექსტი მუხლებად დაყავილი არ არის.

ხარჭაშნელი პარტენი, დმანელი ელისე, ბოვნი-ლი ივანე, წალკელი ნიკოლოზ, მადალაქე არქიმანდრიტი ნიკოლოზ, სულა ქართველნი და კახნი ეფისკოპოზნი.

ვინცა ამ გარიგებისა და ბძანების დამამტკიცებელი იყოს, მადლი და კურთხევა ქონდეს.
ვინცა ვინ ურჩ ექმნას, წყევასამცა ქვეშ არს აწ და მარადის უშუნით უკუნისამდის, ამინ.
ქორონიკონს ტჷ.

ბეჭელი: კათალიკოზი ევდემოზ
ვამტკიცებ ბრძანებას ამას კათალიკოზის ევდემოსისასა ამა ალავერდელი.

ხელრთვა: ალავერდელი ნიკოლოზ
ვამტკიცებ ნინოწმიდელი იოსებ.

ბეჭელი: მონა ღთისა ნინოწმიდელი იოსებ
ვამტკიცებ ბოდბელი მიტრაპოლიტი ზაქარია ამ წიგნს.

ბეჭელი: ბოდბელი ზაქარია
ქ. ბატონი მთავარეფისკოპოზი ვამტკიცებ ამ სიგელს.

ბეჭელი: მთავარეპისკოპოსი ქრისტეფორე

185. [ჯამაგირის წიგნი კათალიკოზ ევდემოზ დიასამიძისა დავით-გარეჯისაჲში]

[1702 წ.]

ქ. ჩვენ, ქართლისა, კახეთისა და სამცხე-საათაბაგოს მკურთხეველმან კათალიკოზმან დიასამ[იძემ] პატრონმა ევდემოზ მოგახსენე და შემოგწირე წმიდას დავითის საფლავსა და მას შიგა მდგომელს წინამძღვარსა და მღუდელ-მონოზნებსა ასრე, რომე ბიძაჩვენს კათალიკოზს იოვანეს თქვენთვის ჯამაგირი გაეჩინათ — პური, ღვინო, სანთელი, ზეთი და შულო*.

ახლა ჩვენად სადღეგრძელოდ და სასულიეროდ ჩვენც ასრე მოგვისხსენებია და დავამტკიცებია, რომე ეს ჩვენგან გაჩენილი ჯამაგირი არას წელიწადს არ მოგეშალოს და უკლებლად მოგერთმოდეს, როგორათაც ამ ჩვენგან განაჩენს წიგნში გეწეროს.

ქორონიკონსა ტჷ.

* იხ. საბუთი № 152.

არამედ თქვენ ყოვლად წმიდანო და სანატრელხო კათალიკოზ პატრიარქნო, რომელნიც ჩვენსა შემდგომად იქნებოდეთ, თქვენცა აგრევე დაუმტკიცეთ. და ნუმცა ვინ არს მშლელ ამისად, რათა ღმერთმან თქვენცა ვაგებული მტკიცედ ყოს.

უკეთუ უწესო და უმართებულო ყოფილიყო, არც ჩვენ მკადრე ვიქნებოდით საქმისა უწესოსა.

დაიწერა ბძანება და ნიშანი ესე თვესა ივნისს ი, ინდიკტიონსა პატრიარქობისა ჩვენისასა დ, ქრისტეს განკორციელებითვან ჩღმმ; კელითა კელთანის გრიგოლ მღუდლის მხატვრის ძის დეკანოზის ალექსისათა.

ქორონიკონს უღვ.

ხელრთვა: კათალიკოზ-პატრიარქი ანტონი ვამტკიცებ ნებითა ღმრთისათა.

280. [კანონი 1748 წლის საეკლესიო კრებისა]

[1] სათნოყოფითა ღმრთისა ყოველთა მბადისათაა¹ იქველ-გულსმოდგინა რტომან დავითისამან, ღმრთივ-ცხებულის თეიმურაზ მეფის ძემან ირაკლი პანკრატიონმან, კახთა მეფემან, განმგებელმან ქართლისამან, ხოლო თვთ ვიდრემე ღმრთითა პინაქსულ სჯულებთა მართლ-მეაღსარემან აღახუნა გონების ცის ნათლის ბჭენი და წადიერების ღრუბლითა შემოკრიბნა მწყემსნი სიტყვერთა კრავთან მტკიცესა შინა ქალაქსა ტფილისისაჲ, საღმრთოთა² სამსჯელმმართველოსა პალატსა შინა, ყოველთა თხემისა სამოციქულოს ეკლესიისათა, თან-თნებო-ზრახვა-ჯერ-ჩინებითა ყოვლად სანატრელსა, თვთ მისვე სადავითოს სქესითისა მეფის ძის ანტონი პატრიარქისათა, სრულიად საქართველოს მსაჯულველისათაჲ, რომელთა საუკუნომცა არიან კურთხევანი;

ვინადგან პირველ ამათსა წარმართნი მეფენი ფლობდეს ქართველთა, რანთა, კახთა და ყოვლო[V]ბითად ერსა ღმრთისასა და ქრისტეს ცხოვართა არა ავლენდეს წრფელად მწვანეილოვანსა, არამედ აძოვებდეს ეკალთა და კუროსთავთა ზედა; და ამით მიზეზთა მიერ ნათლად სჯა და სჯულს-ხედვა მიფარულ იყო და უმეცრებითა წერილისათა განრყუნელ იყო და დაკნინებულ კანუნი და წესი ეკლესიისაჲ.

მაშინ ღმთის მსახურმან მეფემან, ყოვლად სანატრელმან პატ-

¹ მდაბისათაჲ. ² სამლოთთა.

რიაქმან, წმიდათა მიტროპოლიტთა, არქიეპისკოპოსთა, არქიმანდრიტთა და მღვდელთა სულისა მკურვალეებითა, მიიღეს პირველად მტკიცე ბძანებაჲ წმიდის სახარებისა და სამოციქულოს კანუნი-საჲ და წმიდათა შვიდთა მსოფლიოთა კრებათა, და წამებითა მათითა აღავსეს ნაკლულევანება ეკლესიისა, დაამტკიცენს და დაწერნეს კანუნი ესე კ³ თავ-თავეოანად, თვესა ნოემბერსა იგ, დღესა კვირიაკესა, ქრისტეს აქეთ ათას შუდას ორმოცდარვა:

[2] 1.* უფლის ქრისტეს სძალსა, ეკლესიის შინა წმიდა ტრაპეზსა ზედა, თვნიერ სახარებისა, სამკვეთლოსა, ოდიკისა და ჟუარის, ნურავინ კელ-ყოფს! ჟამის-წირვად.

2. იტყვის წმიდა ესე ღმრთივ კრება, რათა აქუნდეს საკურთხეველსა კანკელს, სამნი კარნი: საშუალ, იმერ და ამიერ, რომელ-ესე ფრიად ჯერ-არს. და კულად სიმცირის და იწროებისათვს ეკლესიისა, ორნი ოდენ ქმნან კარნი. ხოლო ერთისა კარისა ქმნას ნურავინ იკადრებს, რამეთუ უჯერო არს და უშვერ საქმე ესე. ხოლო კანკელი შეძლებისაებრ, რომლისაცა რისმე ქმნან ნივთისაჲ.

3. ოდეს იქმნეს ჟამთაგან დაძველებული და დაგლეჯილი წმიდაჲ ოდიკი, გინა დამწვარი ცეცხლითა საშუალ ანუ კერძო მისი, გინა გარდაუფარებლად და შიშვლად იყოს წმიდაჲ ტრაპეზი², ამათ მიზეზთა მიერ წმიდაჲ მსხვერპლის შეწირვა დაგვიყენებია.

4. ამა კრებისა შემდგომად ვამცნებთ ყოველთა მართლმ[V]-ორწმუნეთა ქრისტიანეთა: უკუეთუ ვინმე ინებონ გულსმოდგინებით აღშენება ღმრთისა ეკლესიისა, ჯერ-არს მათდა, რათა წმიდაჲ ტრაპეზი საკურთხეველს საშუალს ზედა დააფუძნონ, რათა გარე შემოუვლიდენ მღვდელნი, ხოლო კედელსა ზედა აღკრვა წმიდის ტრაპეზისა უჯერო არს და ნურავინ იკადრებს.

5. ვამცნებთ ეპისკოპოსთა სიტყვერთა ცხოვართასა, რათა უმეცარნი წერილისანი სადიაკონნი და სამღვდელონი, რომელთა არა უწყოდენ წაყთხვა კეთილად წმიდისა სახარებისა, სამოციქულოს ებისტოლისა, კურთხევენისა და კონდაკისა, არა მიიღონ მათ ზედა კურთხევა და ნიჭი სულისა წმიდისა, რომელ-ესე სრულიად განკვიგდიეს, რამეთუ ვითარ ეგების უმეცართაგან მსახურება წმიდისა ტრაპეზისაჲ.

6. ჟამსა წმიდისა ჟამის-წირვისასა, უკეთუ ოდენ არა აქუნდეს მღვდელსა სანთელი აღსანთებელად და საკმეველი კმევად, ნუ იკადრებენ წირვად, არამედ დაეცადოს.

¹ კელ ყოფად. ² ჟანუ.

* ხელნაწერში ტექსტი მუხლებად დაყოფილი არ არის.

[3] 7. უკეთუ ოდენ იპოვნენ მღვდელნი ეკლესიისანი, საეროს-კაცოთა მოკლითა სამოსლითა მოსილნი აღკვართულად, განიწვართ-ნენ ეპისკოპოსისაგან, რამეთუ ფრიად უშვრება არს მათდა და ღირს არიან კიცხვისა.

8. ქალაქთა შინა, გინა სოფელთა შინა, ანუ სიმრავლესა შინა ერისასა უკეთუ ოდენ იპოვნენ მღვდელნი სამჭედროთა საქურველი-თა აღჭურვილნი, ვამცნებთ უშვრებათა მათთა: ანუ დადვან სა-ჭურველი და მახვლი მათი, და უკეთუ კულა არა ისმინონ, გარდა-ეყენენ მღვდლობისაგან.

9. ვამცნებთ მონაზონთა მემხოლოეთა: უკეთუ, თვინიერ ნები-სა და შენდობისა თვისი მამის და წინამძღვრისა, გამოვიდეს მონას-ტრით, ყოვლადვე ნურავინ შეიწყნარებს მას, არამედ განაძონ, ვი-თარცა ურჩი ჭეშმარიტისა კანუნისაჲ და მორჩილების დამწიხნელი.

[V] 10. ხუცეს-მონაზონსა, რომელსა არა რწმუნებულ იყოს წინამძღრობა საწინამძღროსა ეკლესი[ი]სა, ჯერ-არს მისა, რათა ანუ თანა-ყვებოდეს ეპისკოპოს[ს]ა, ანუ იყოს მონასტერსა შინა ძმა-თა თანა. ხოლო უკეთუ არა, და იქცეოდეს ერისკაცთა თანა, გინა მამულსა და სახლსა შინა იყოფებოდეს, ესევეთარისა მის ქცევა უწესო არს და განგებულ, და ნულარა იკადრებს.

11. ვამცნებთ მღვდელთა ეკლესიისათა: უკეთუ ინებონ მოძ-ღვრებად ერისა ანუ აღსარების შეწყნარებად სიტყვართა სამწყსო-თა, [ჯერ-არს], რათა პირველად მიიღონ ბრძანება და შენდობა თა-ვისის ეპისკოპოსისაგან, და უკეთუ კულა არა მიიღონ შენდობა და ბრძანება ეპისკოპოსისა, ნუ ოდეს იკადრებენ მოძღვრებად ერისა, რამეთუ უწესო არის.

12. უკეთუ ოდესმე მივიდეს სამღვდლოთაგანი სხვისა ეპის-კოპოსისა სამრევლოსა შინა, თვნიერ თანა-ჯერ-ჩინებისა და შენ-დობისა მის [4] ეპისკოპოსისა, ნუ იკადრებს ჟამის-წირვად, გინა სამღვდლოსა საიდუმლოსა აღსრულებად. ხოლო ესეცა ჯერ-არს მისა, რათა თვისსაცა ეპისკოპოსისა შენდობის წიგნი აქვნდეს; ემ-რეთვე ხუცეს-მონაზონ[ნი]ცა ყოფდენ ამას.

13. ამასცა კანონს ვამცნებთ მღვდელთა: რომელთა ენებოსთ უსისხლოს მსხვერპლის შეწირვა, რათა მიიღონ საკურთხეველად სეფისკვერნი ხუთნი რჩეულისა იფქლისანი, და უკეთუ არ აქვნდეს, იშვითად სადმე სამნი მიიღონ, და ამათს კიდე ნამეტნავსა და ნაკ-ლებსა ზედა ნუ იკადრებენ ჟამის-წირვად.

14. ხუცესნი და ყოვლობა სამართლმადიდებლოსა ქრისტეანო-

ბისა ვითარცა უყოფდეს პატივსა წმიდასა ტრაპეზსა, ეგრეთვე მსგავსად პატივსცემდენ წმიდასა ემბაზსა.

15. უკეთუ ვითინმე მღვდელნი ბრალსა, გინა რისათვსმე მიზე-ზისა მღვდლობისაგან დაყე[V]ნებულ იყვნენ, ნურვინ იკადრებს ეპისკოპოსთაგანი მიცემად მისა სამღვდლოსა ოლარისა, რამეთუ არცა ერთი რომელიმე საიდუმლო არა აღსრულების მის მიერ, არამედ სრულიად დაყენებულ არს.

16. რომელსაცა ვისმე მღვდელთაგანსა ეკლესია ქრისტესი არ-წმუნებდეს, მაკურთხეველისაგან არა ჯერ-არს მისა, თვნიერ დიდი-სა ჭირისა, რათა დააკლოს რაიმე საეკლესიო წესის აღსრულება ლოცვისა და წმიდაჲ ჟამის-წირვისაჲ.

17. უკეთუ კულა სადმე გამოჩნდეს სამრე[ვ]ლოსა შინა ეპის-კოპოსისაგან კერპთა მიერ მოპოვნებული საქმე გრძნებაჲ, მექე-რეობა, გინა ბეჭის-მხედველობა, ანუ თაყვანის-ცემა ხისა, გინა სხვის ნივთისა, მიუმცნებთ ეპისკოპოსთა, რათა თვითოეულმან თვისსა სამწყსოსა შინა სრულიად აღმოავდონ და განმარგლონ საქ-მე ესე.

18. ქრისტეს სძლისა და დედოფლის ეკლესიასა შინა არა წეს-არს¹ კანუნ ნოაგობათა და [5] ტაბლათა მიღება, გინა შინაგან და-მარხვა ხილისა, და ნოაგობათა ნივთისა, და ჭამა მას შინა, რამეთუ სახლი არის სალოცველი ღმრთისაჲ.

19. ეპისკოპოსი და უფროსად მღვდელნი განეკრძალნენ, რათა წმიდასა შინა კვრიაკესა, ანუ საუფლოსა დღესასწაულსა არა დააკლ-დენ² ერთი მისნი ლოცვისა და წმიდისა ჟამისა წირვისა მოსმენად, რამეთუ ყოვლად თანამდებ არიან მისლვად.

20. ვამცნებთ ეპისკოპოსთა, მღვდელთა და ეკლესი[ი]ს მოურ-ნეთა, რათა განეკრძალნენ³ [შ]ჯულთა ღმრთისა და არა შერიონ ნა-თესაობა უწესოთა ქორწინებითა, არამედ ესრეთ ყოფდენ: იყავნ დასაბამ პირველ მამა და მისგან რაჲ გამოეკვეთნენ ოთხნი ერთ კერ-ძო და კულად ოთხნი ერთ კერძო; ხოლო ეს იქმს, თვნიერ დასაბა-მისა მის, რიცხვსა რვასა და სრულ იქმნეს რაჲ ორსავე კერძოსა რიცხვი რვა, — მეხუთე ერთ კერძოსა და მეხუთე მეორისა კერ-ძოსა — ესე მ[V]ეხუთენი შეიუღვლიან ურთიერთას. და ამა მეხუ-თეთა ნაკლებს არავის განუჩინებთ ქმნად ქორწინებისაჲ.

21. განვაკრძალვით ზოგად ყოველთა მართლმადიდებელთა ქრისტეანეთა, რათა არავინ მიიყვანოს ცოლად, უწესოთა ქორწინე-

¹ + და. ² დააკლდენენ. ³ განეკრძალნენ.

51. ქართული სამართლის ძეგლები, ტ. III

ბითა, დედაკაცი განტევებული ქმრისაგან, რამეთუ ცხადად მრუშე-
ბისა ბრალსა შინა შთაფლვის, ვითარცა მოგვიღებეს წმიდისაგან
სახარებისა ქრისტეს ნათქვამი საღმთო ბრძანება, ვითარმედ: «რო-
მელმან განტევებული შეირთოს, მანცა იმრუშაო»;* და ამას თანა
ეწამებთან სამოციქულონიცა კანუნი და ერთკმობით წმიდანი
შვდნი მსოფლიონი კრებანი და უფროსდა დიდი ბასილი.

ამისთჳს ჩვენცა ერთკმობით თანა-მიუტემაებთ და დავამტკიცებთ
თქმულსა მათსა, რათა რომელთაცა ესხნენ უშჯულოდ შეყოფილნი,
ქმრისაგან განტევებულნი, მემრუშენი დედაკაცი, მყის დაიკნას
და დაირღვოს უწესო და უშჯულო ქორწინება მათი, და ამიერიდ-
გან [6] არავის ტელ-ეწიფოს ქმნად ესევითარისა ცთომილის ბჭო-
ბისა, ხოლო ესევითარნი მემრუშეთა თანა გარდაისებინ (sic) კა-
ნუნსა და უძკრესსაცა, რამეთუ ცხად არს ბრალი ცოდვისა მათისა.

* 22. ხოლო უკეთუ ენებოს ვისმე ქორწინება წიგნის მკითხველ-
სა მგალობელსა [და] აღსლვა ხარისხსა მღღელობისასა, პირველ
კერძო დიაკონად კურთხევისა მიიყვანოს ცოლად ქალწული, ვითარ
ათორმეტისა წლისა, გინა ათსამეტისა და ქორწინების ზიარები-
თა აკურთხოს მღღელმან შეერთგორცვა მათი, და შემდგომად შე-
ერთებისა აღვიდეს ხარისხსა კერძო დიაკნობისასა, და მერმე
მღღელობისასა.

ხოლო უკეთუ არა ყონ ესრეთ, არამედ იქორწინონ ქალისა
თანა უსაკოსა, გინა ჩჩვლისა, და კელთდსხმულ იქმნენ დიაკნად
და ხუცად და მაშინდა გახრწნან ცოლნი მათნი, რომელ-ესე სრუ-
ლიად უგულისკმობისა საქმე არს და განსაგდებელ და დაყენე-
ბულ ჩვენ ყოველთა მიერ.

[V] 23. მეოთხეს და მეხუთეს, გინა უწესოსა მრავალ ქორწინე-
ბას სრულიად აღფხურის და განაძებს ეკლესი[ი]თ მსოფლიო ესე
ღმრთივ კრება.

24. ესეცა დაყენებულ არს ჩვენ ყოველთა მიერ, რათა ამიერიდ-
გან არღარა ექორწინოს მართლმადიდებელი კაცი მწვალებელსა,
გინა სხვა სარწმუნოებანი და დედაკაცსა, გინა მართლმადიდებელი
დედაკაცი მწვალებელს მამაკაცს, რამეთუ არა ჯერ-არს ერთისა ბაჟ-
სა შინა სლვა ცხვრისა და მგლისაჲ.

25. ნუ ოდეს ნუცა აღიქმენ შვილსა მწვალებელთასა ნათლის-
ღებისა მიერ მართლმადიდებელნი, და ნუცა სვინად დაიყენებენ
მწვალებელსა მართლმორწმუნენი.

¹ ხარისხსა.
* მათე 5,32; 19,9.

უკეთუ კულა არა თავს იღვან ესრეთ, წმიდისა ზიარებისაგან
განიყენებინ, არა ნათლად სლვისა შემწყნარებელნი იგი.

26. ამასცა ვიკადრებთ ღმთისმსახურებისა თქვენისათჳს, კე-
თილმორწმუნენო მეფენო: რათა საეპისკოპოსონი ეკლესიათა ავა-
რანი და დ[ა] [7] ბანი, ანუ სა[ა]რქიმანდრიტოთა და წინამძღვართა
მონასტრთანი ერისკაცთა არ კელ-ეწიფებოდეს დამძღვრებად,
მამულად თჳსად მიტაცება და დამკვდრება. ამას წმიდაჲ ესე კრე-
ბა რჯულ-ვიდებთ, გევედრებთ! და გამცნებთ ესევითარისა განყე-
ნებისა ერისაგან.

27. სრულიად განჩინებითა განაგდებს საღმრთო კრება ამას, რა-
თა ამიერიდგან არავინ იკადროს შეყვანება ზვარაკისა, გინა ცხვრი-
სა, ანუ სხვისა პირუტყვისა კარისბჭესა შინა ეკლესიისასა და დაკლ-
ვა მას შინა, გინა სისხლის ცხება კართა და ზღურბლთა ეკლესიისა-
თა, რამეთუ კერპმსახურთა არს საქმე ესე და არა წეს-არს ქრის-
ტიანეთაჲ.

უკეთუ კულა ვინმე გამოჩნდეს ესევითარისა ცთომილისა საქ-
მისა მოქმედი, ვამცნებთ ეპისკოპოსთა, რათა განაძონ ეკლესიით,
ვითარცა შეურაცხის-მყოფელი ქრისტეს წჯულისაჲ.

[ხელრთვები]

1.* [V] ე რ ა კ ლ ე, წყალობითა ღმთისათა, ღმრთის მსახურმან,
მეფე მან კახთამან და მმართველმან ქართლისამან, ძე მან მე-
ფის თეიმურაზისამან წარვწერენ.

2. ანტონი, წყალობითა ღმრთისათა, უღირსმან კათალი-
კოზმან დიდისა სამეფუფოსა ქალაქის მცხეთის, ქართლის, კა-
ხეთის, სამცხე-სა[ა]თაბაგოსა და ყოვლის ქვემო საქართველოსა და
აღმოსავლეთისა საპატრიარქოსამან განვსაზღურენ და წარვსწერენ.
ანტონი.

3. ნიკოლოზ უღირსმან ანბა ალავერდელმან განვ-
საზღურენ და წარვსწერენ. ნიკოლოზ.

4. არსენი, უღირსმან მთავარეპისკოპოსმან სამ-
თავროსა და გორის სამიტრაპოლიტოსამან გან-
ვსაზღურენ და წარვსწერენ. არსენი.

5. ათანასი, უღირსმან ეპისკოპოსმან ახლის სამე-
ფუფოსა ქალაქისა ტფილისისა სამიტრაპოლიტოსამან განვსაზ-
ღურენ და წარვსწერენ. ათანასი.

¹ გევეზით.
* ხელნაწერში ტექსტი მუხლებად დაყოფილი არ არის.

6. ონოფრი, უღირსმან ეპისკოპოსმან ხორნა-ბ[8]უჯის და სრულიად ქიზიყის სამიტრაპოლიტოსამან განვსაზღურენ და წარვსწერენ. ონოფრი.

7. საბა, უღირსმან ეპისკოპოსმან ნინოწმიდისამან განვსაზღურენ და წარვსწერენ. საბა.

8. იოსებ, უღირსმა ეპისკოპოსმან რუისისა და სრულიად ქართლისამან განვსაზღურენ და წარვსწერენ. იოსებ.

9. იოანე, უღირსმან ეპისკოპოსმან ნეკრეს-ქალაქისა და ქალაქის გრემისამან და არქიმანდრიტმან გარეჯის დიდის ლავრისამან განვსაზღურენ და წარვსწერენ. იოანე.

10. ქრისტეფორე, უღირსმან ეპისკოპოსმან წილკნისამან წარვსწერენ. ქრისტეფორე.

11. იოანე, უღირსმან ეპისკოპოსმან კაწარისამან განვსაზღურენ და წარვსწერენ. იოანე.

12. ფილიპე, უღირსმან ეპისკოპოსმან ურბნისისამან წარვსწერენ. ფილიპე.

13. ზოსიმე, უღირსმან ეპისკოპოსმან კარგისთვალისამან და მოძღვართ-მოძღვარმან წარვსწერენ.

14. [V] ბენედიქტე, უღირსმან ეპისკოპოსმან სამთავისისამან წარვსწერენ. ბენედიქტე.

15. დანიელ, უღირსმან ეპისკოპოსმან ჭერემ-ქალაქისამან წარვსწერენ. დანიელ.

16. იოანე, უღირსმან არქიმანდრიტმან უპირველესისა მონასტრისა ქვაბთა-ქვევისა ვლაქერნისა ღმრთისმშობლისამან წარვსწერენ.

17. ამბაკომ, უღირსმან წინამძღვარმან კახთა მეფის კარისამან წარვსწერენ.

18. იოსებ, უღირსმან წინამძღვარმან ქართველთა მეფისა კარისამან წარვსწერენ.

19. იოანე, უღირსმან დიდის ეკლესიის იკონომოსმან წარვსწერენ.

20. ზაქარია, უღირსმან ხუცესმან მეფეთა და პატრიარქის მოძღვარმან წარვსწერენ.

¹ ლავსარსამან.

21. გაბრიელ, უღირსმან კახთა მეფისა დეკანოზმან, მეფეთა მოძღვარმან წარვსწერე.

22. აბრამ, უღირსმან დეკანოზმან ალავერდისა ეკლესიისამან წარვსწერე*.

281. [წყალობის წიგნი ნიკოლოზ ალავერდელისა მამუბა ცუცნაზვილისადმი]

[1749 წ. 27 თებერვალი]

ქ. ნებითა და შეწევნითა ღმრთისათა; და მეოხებითა ყოვლად წმიდისა უხრწნელისა და უფროსად კურთხეულისა დიდებულისა დედოფლისა ჩვენისა ღმრთისმშობელისა და მარადის ქალწულის მარიამისათა; და შუამდგომლობითა მოწამეთა მთავრისა დიდებულისა წმიდისა გიორგისათა, — ამათის მინდობითა ესე უკუნი-სამდე [ვ]ამთა და ხანთა გასათავებელი მტკიცე და უცვალებელი სამკვიდრო და საბოლოოდ გამოსადეგი წყალობის წიგნი და საფიცარი შეგიწყალებ და გიბოძებ ჩვენ. ღმრთისა მიერ კურთხეულმან ენდრონიკაშვილმან ამბა ალავერდელმან ნიკოლოზ შენ, წმიდის გიორგის ერდგულსა და ჩვენზედ თავდა-ღებით ნამსახურს ყმასა ჩვენსა კონდოლელს ცუცნაშვილს მამუქას, ნადირას, ძმისწულსა შენსა ბეროს, შვილსა შენსა გიორგის, შვილთა და მომავალთა სახლისა შენისათა. ასე და [ა]მა პირსა ზედა:

მოხველ, შემოგვეხვეწე და აზადობის წყალობას გვიაცენით. ვისმინეთ აჯა და მოხსენება თქვენი და გაგა[ა]ხატეთ ჩვენის გამო-საღებისაგან, რომ არაფერი სამოყალნო გამოსაღები არა გეთხოვ-ბოდეს რა: არა კოდის პური, არა კულუხი, არა*, არაფერი ჩვენი სა-მოყალნო ყალანი არ გეთხოვებოდეს მსახურისა და ლაშქარ-ნადი-რობის მეტი. რაგვარადაც ჩვენი ყმა, მსახური და აზატი იყოს, შენც ისე მსახური და აზატი იყო.

და ეს ჩვენი წყალობა არ მოგეშალოს. [გ]ქონდეს და გიბედ-ნიეროს ღმერთმან ჩვენის მონასტრის ერდგულობასა და სამსა-ხურში.

აწე ვინაცა და რამაც კაცმა: ანუ ალავერდელთა აზნაურშვილ-თა და მოხელეთა ეს ჩვენგან ნაბოძები წყალობა და აზატობა მოგიშალოს, მასმცა რისხავს ღმერთი და ყოველნი მისნი წმიდანნი

* მინაწერი ტექსტის ხელით: „ღმერთო შეიწყალებ სულით და ჯორცით ნუ-ნისის კანდელაკი ბასილი“.

** დატოვებულია ცარიელი ადგილი ერთი სიტყვისათვის.